

T.C. TOKAT GAZIOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI PAYLAŞIM
YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi çalışanlarının yaptığı buluşların mülkiyeti ve tasarrufu ile ilgili uygulama esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ile buluş yapan çalışanlarının, yapılan buluşlarla ilgili olarak karşılıklı yükümlülüklerini ve haklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 10/01/2017 tarih ve 29944 No’lu Resmi Gazetede yayınlanan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ve 24.04.2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik ve 29/09/2017 tarih ve 30195 No’lu Resmi Gazetede yayınlanan Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- (a) **Üniversite:** Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesini,
- (b) **Rektör:** Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörünü,
- (c) **Hak Sahipliği Karar Komisyonu:** Ar-Ge’den sorumlu Rektör Yardımcısı, Teknoloji Transfer Ofisi Koordinatörü, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Koordinatörü, Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Ticarileştirme Birimi Modül Sorumlusunu ve Rektörlük Makamının uygun göreceği iki öğretim üyesini,
- (d) **Çalışan:** Sözleşme veya benzeri bir hukuk ilişkisi gereği, Üniversitenin hizmetinde olan ve bu hizmet ilişkisini Üniversitenin gösterdiği belli bir işle ilgili olarak kişisel bir bağımlılık içinde ona karşı yerine getirmekle yükümlü olan kişiyi veya Üniversitenin öğrencisini,
- (e) **Hizmet Buluşu:** Çalışanın, Üniversitede yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği veya büyük ölçüde Üniversitenin deneyim ve çalışmalarına dayanan, üniversite kaynaklarını kullandığı, iş ilişkisi sırasında yaptığı buluşu,
- (f) **Serbest Buluş:** Çalışanın, hizmet buluşu tanımı dışında kalan buluşunu,

- (g) **Kanun:** 3. Maddede ifade edilen 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununu,
- (h) **Üniversite Kaynakları:** Doğrudan veya dolaylı bir yolla Üniversite tarafından sağlanan ekipman, sarf malzemeleri, laboratuvar, işlik ve insan kaynakları dâhil olmak üzere her türlü fon, tesis veya kaynaklardır.
- (i) **TTO:** Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisini ifade eder.
- (j) **Ticarileştirme ve Yatırım Birimi:** Girişimcilik, yatırım ve risk sermayesi konularındaki deneyimlerine göre belirlenen dış uzmanlar ile Üniversite'nin ilgili birimlerinden görevlendirilen üniversite personelinden oluşturulan ve Üniversitenin tüm "ilgili birimleri" ile işbirliği içinde TTO'nun aşağıdaki başlıklarda çözüm ortaklıkları oluşturarak etkin ve kapsamlı hizmet vermesine destek olan birim:
- Ticarileştirme süreçleri hakkında öğretim elemanlarının bilgilendirilme çalışmalarına destek verilmesi,
  - TTO'ya yapılan buluş bildirimlerinin ve Üniversite'de hâlihazırda yaşayan patentler ve faydalı modellerin ticari değerlemelerinin yapılması,
  - Üniversite içinde ticarileştirmeye konu olabilecek her türlü girişim fikri, proje, fikri ve sınai mülkiyetin değerlendirilmesi, ticarileştirilmesi ve yatırımcılara tanıtılmasına destek verilmesi,
  - Ticarileştirme sürecinde uygun lisansörlerin belirlenmesi, lisans görüşmelerinin yürütülmesi ve sözleşme aşamalarına destek olunması,
  - Ticari potansiyeli olduğu saptanan girişim fikri, proje, fikri ve sınai mülkiyetin ticarileştirilmesi sürecinde akademisyen ve öğrencilere birebir koçluk ve danışmanlık hizmetlerine destek verilmesi,
  - Şirketleşme aşamasındaki akademisyen ve üniversite öğrencilerine iş geliştirme, pazarlama, iş modeli bulma gibi konularda destek verilmesi
- (k) **Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Mülkiyet Hakları ve Patent Destek Projesi (MDP):** Destek Programı kapsamında, her bir ulusal/uluslararası düzeydeki başvuruda destek kapsamı sadece başvuru işlemlerini kapsamaktadır. Patent başvurularında araştırma ve inceleme rapor desteğine ek olarak patent vekili kullanılan başvurularda vekil desteği sağlanabilir. Tescil başvurularında ölçme, deneme, analiz ve test ücretleri desteği verilmektedir. Başvuru süreci sonrasında yıllık sicil kayıt işlemi gibi işlemlere herhangi bir destek sağlanmaz. Patent destek başvurularının, Üniversite adına yapılması gerekmektedir.
- (l) **Araştırma Anlaşması:** Araştırmacılar tarafından Üniversite ve/veya başka üniversitelerin araştırmacıları veya Üçüncü Kişiler ile yapılan, araştırmalar ve/veya Üniversitede oluşturulan, araştırmanın başlamasından önce Üniversitede zaten var olan ve/veya araştırma faaliyetlerinden doğan fikrî ürünleri ile ilgili olan Araştırma Hizmet Anlaşmaları, kamuya açıklama koşullarını da içeren Gizlilik Anlaşmaları, İşbirliği Araştırma ve Geliştirme Anlaşmaları, Danışmanlık Anlaşmaları ve diğer anlaşma türleridir.
- (m) **Spin-off Şirketi:** Üniversite'ye ait kurum kaynaklı fikrî ürünlerini kullanma amacıyla kurulmuş, fikrî ürünün, hizmetin ya da sürecin uygulanabilirliğini ispat aşamasına getirmek, ticarileştirmek ve bundan kâr elde etmek amacıyla piyasaya yeni adım atmış olan şirkettir.
- (n) **Yatırımcı:** Kâr amacı güden, tüzel veya gerçek kişi, şirket veya bir sanayi kuruluşu, risk sermayesi fonu, yatırım şirketi, araştırma ve geliştirme alanında faaliyet gösteren bir kurum /kuruluş ve/ veya yukarıda belirtilen yapıların birkaçının birleşmesinden oluşan özel girişimciler.
- (o) **Net Gelir:** Fikrî ürünlerinin ticarileştirilmesinden doğan buluş net geliri, buluştan elde edilen cirodan, Üniversite tarafından yapılan masraflar ve diğer giderler düşüldükten sonra

(Üniversite tarafından alınan her türlü lisans bedeli ve diğer parasal tutarlardan fikrî hakların korunması ve fikrî ürünlerin ticarileştirilmesi ile ilgili olarak Üniversite tarafından yapılan masraflar) çıkarılması ile elde edilen yıllık miktardır.

(p) Kümülatif Gelir: Hesaplamanın yapıldığı yıl da dâhil olmak üzere elde edilen yıllık net gelirlerin toplamıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bildirim, İnceleme ve Karar İşlemleri Bildirim Yükümlülüğü ve Yöntemi

MADDE 5– (1) Buluş yapan Çalışan, bu buluşunu geciktirmeden yazılı olarak Üniversiteye bildirmek zorundadır. Bu bildirimde; problem, çözüm ve buluşun nasıl gerçekleştirilmiş olduğu açıklanmak zorundadır. Bir fikrî hakkın serbest buluş veya hizmet buluşu kapsamına girip girmediği veya potansiyel olarak ticarileştirilip ticarileştirilemeyeceği konusunda şüphe olması durumunda, buluş sahibi fikrî hakkın kamuya açıklamasından önce, fikrî ürünün değerlendirilmesi için TTO'ya ilgili bildirim (EK-1 Buluş Bildirim Formu) yapmalıdır. Fikri hakkın serbest buluş olduğundan emin olduğu durumlarda dahi, buluş bildirim formu doldurulmalı ve buluşun neden serbest buluş olduğu kanıtları ile birlikte TTO'ya sunulmalıdır.

(2) Çalışan teknik problemi, çözümünü ve buluşunu nasıl gerçekleştirmiş olduğunu, bildiriminde açıklamak zorundadır. Buluşun daha iyi açıklanması bakımından varsa resmini de Üniversiteye verir.

(3) Bildirim, TTO internet sitesinde yer alan buluş bildirim formu (Ek-1) ile Elektronik Belge Yönetim sistemi (EBYS) üzerinden TTO'ya yapılır.

(3) Onay makamları ve TTO bildirim işlemleri sırasında buluşun gizliliğini koruma yükümlülüğü altında olduğundan Buluşçu ile TTO arasında gizlilik sözleşmesi (Ek-3) imzalanır. Bildirim aşağıdaki bilgileri içermelidir.

(a) Buluşun adı,

(b) Buluşu yapan tüm çalışanların adları, öğretim elemanı olup olmadıkları, bağlı buldukları Üniversite birimleri ve buluş üzerindeki katkı payları,

(c) Buluşu yapanlar arasında, çalışan tanımına girmeyen kişilerin var olup olmadığı, varsa bu kişilerin adları ve bağlı buldukları işverenler,

(d) Buluşun bildirim tarihinden önce üçüncü kişilere kısmen de olsa açıklanıp açıklanmadığı, açıklanmış ise kimlere, hangi tarihlerde ve hangi kapsamda açıklandığı,

(e) Bildirimde, buluşun kamu idaresinin deneyim ve çalışmalarına dayanarak yapıp yapılmadığı, hangi görevin veya projenin kapsamında ortaya çıktığı ve ortaya çıkışında Üniversite olanaklarından ne ölçüde ve ne süre ile yararlandırıldığı, buluşun kapsamına girdiği görev veya proje ile ilgili olarak Üniversite ile üçüncü taraflar arasında buluş yükümlülüklerini veya haklarını düzenleyen hukuki bir sözleşme olup olmadığı, böyle bir sözleşme varsa, sözleşmenin ilgili hükümleri,

(f) Buluşun Türkiye dışında hangi ülkelerde patentlenmesinin teklif edildiği,

(g) Buluşun Türkçe veya İngilizce dillerinde yazılmış ayrıntılı teknik açıklaması,

(h) Üniversite buluşu serbest buluş olarak tanırsa, buluşçunun patent başvurusu yapması için BAP'tan MDP destek isteği,

(3) Fikrî ürün birden çok araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş ise bu bildirim birlikte yapılır ve dahil olan tüm taraflarca imzalanan EK-4 de verilen “Mutabakat Sözleşmesi”

ile hak sahiplerinin adları, katkı payları ve aralarındaki hak paylaşımları belirtilir.

Bildirimın Kabulü

MADDE 6 – (1) Bildirimde şekil veya içerik açısından değişiklik veya düzeltme gerekiyorsa, TTO bunu bildirimden kendine ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde bildirimde bulunan çalışana bildirir. Aksi halde, buluş bildirimini usulüne uygun yapılmış sayılır. Buluşu yapan, Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara dair yönetmelik uyarınca yapılan bildirimde belirtilen eksiklikleri, bildirimden kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde giderir. Aksi takdirde buluş bildirimini usulüne uygun olarak yapılmamış sayılır ve buluş bildirimini yeniden yapılır.

Buluşla İlgili İnceleme ve Karar

MADDE 7 – (1) TTO, kabul edilmiş bildirimde dayanarak buluşu inceler veya inceletir. Bu inceleme, buluşun gizliliğini bozmayacak biçimde yapılır.

Buluş Bildirim tarihinden sonra, TTO, Buluş Bildirimini inceleyerek gerekli görüldüğü durumlarda akademik ve/veya teknik uzman desteği de alarak fikrî hakkın değerlendirilmesine başlar. İlk adım olarak, fikrî hakların korunması ve fikrî ürünlerin ticarileştirilmesini engelleyebilecek başlıca engelleri belirlemek üzere bir ön değerlendirme yapılır. Buluşçunun/ların EK-1'deki Buluş Bildirim Formunda ve/veya EK-4'deki "Mutabakat Sözleşmesi" nde verdikleri eksik ya da yanlış bildirim sebebiyle, yapılan Fikrî Hak koruma başvuruları ve anlaşmalarda bilgilerin yanlış ya da eksik belirtilmesinden doğacak sonuçlar Buluşçunun sorumluluğundadır.

(2) TTO, inceleme sonucunda, Ön değerlendirmenin sonuçları patentlenebilir nitelikler taşıyor ise, Fikri Sınai Mülkiyet Hakları ve Ticarileştirme Birimi Koordinatörü, çıkabilecek ürünlerin muhtemel ticarileşmesi halinde, elde edilecek ticari yaygın değerine ilişkin kararın verilmesi için Ticarileşme ve Yatırım Birimine danışır. İlgili birimin kararına göre Teknoloji Transfer Ofisi Yönetim Kurulu, Üniversitenin buluş üzerindeki haklarıyla ilgili olarak, aşağıdaki iki karardan hangisinin en uygun olacağını belirleyerek, tavsiyesini, gerekçeleriyle birlikte Hak sahipliği karar komisyonuna bildirir. İlgili süreç ayrıntılı olarak Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fikri Haklar Yol Haritasında (EK-2) belirtilmiştir.

- a) Buluşu Serbest Buluş olarak tanımak ve herhangi bir hak talep etmemek,
- b) Buluşu Hizmet Buluşu olarak tanıyarak tam hak talep etmek,

(3) TTO' nun teklifi Hak Sahipliği Karar Komisyonuna sunulur ve karar verildikten sonra sonuç buluşu yapan çalışana TTO aracılığı ile yazılı olarak bildirilir. Bu bildirim, buluş bildiriminden Üniversiteye ulaştığı tarihten itibaren en geç dört ay içinde yapılır.

(4) Hak sahipliğinin Üniversiteye devri konusunda karar verilirse, Fikri Hak Devir

Sözleşmesi (EK-5) imzalanır.

(5) Üniversite EK-2’de verilen Yol Haritasının herhangi bir aşamasında kullanmamaya karar verirse, başvurudan veya patent hakkından vazgeçmek isterse veya buluş, patent başvurusu yapıldıktan sonra serbest buluş niteliği kazanırsa, Üniversite öncelikle buluşu yapana başvuru veya patent hakkını devralmasını teklif eder. Buluşu yapanın teklifi kabul etmesi durumunda haklar devredilir. Bu durumda Üniversite, buluşu yapana patent alınması ve korunması için gerekli olan belgeleri verir. Buluş sahibi, bu belgeler ile yine üniversitenin BAP MDP’ne başvuru yapabilir, buradan başvuru ile ilgili desteklenebilir. Bu durumda hak sahipliği, BAP yönetmeliğinde geçen usul ve esaslara tabidir. Üniversite, başvuru veya patent hakkını buluşu yapana devretmesi durumunda inhisari nitelikte olmayan kullanım hakkını uygun bir bedel karşılığında saklı tutabilir. Buluşu yapanın teklifi kabul etmemesi durumunda patent başvurusu veya patent üzerindeki tasarruf yetkisi Üniversiteye ait olur.

Hak sahipliğine itiraz

MADDE 8- Kanunun, Yükseköğretim Kurumunda Gerçekleştirilen Buluşlar” başlıklı 121. ve Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliğin “Hak sahipliğine itiraz” başlıklı 33. ve 34. Maddeleri geçerlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Buluşla İlişkin Yükümlülükler ve Haklar

MADDE 9 – (1) Üniversitenin, buluşu Serbest Buluş olarak tanınması ve herhangi bir hak talep etmemeye karar vermesi durumunda, Üniversitenin buluşla ilgili herhangi bir hakkı ve yükümlülüğü kalmaz.

(2) Ancak Üniversite serbest buluş sahibini, ülke teknolojisinin gelişmesine destek olunması ve bilimsel araştırmaların özendirilmesi amacıyla tescil süreçlerine ait giderleri, BAP MDP ile desteklerse, yapmış olduğu masrafları, serbest buluşun lisans gelirinden BAP Uygulama Esasları Madde 1.8’de belirtilen oranda tahakkuk eder.

(3) Üniversite, buluşun hizmet buluşu olduğu durumlarda gerekli olan tescil/tescil sonrası süreçlerine ait giderleri BAP güdümlü projeleri ile karşılar.

Hizmet Buluşlarında Tam Hak Talebi

MADDE 10 – (1) Üniversitenin, buluşu Hizmet Buluşu olarak tanıyarak tam hak talep etmesi durumunda, buluş üzerindeki tüm haklar Üniversiteye geçer.

(2) Fikrî hakların Üniversite tarafından korunması kararı alındığında, TTO’ya kendi bünyesinde ya da ilgili firmalardan hizmet alımı şeklinde yardım aldığı buluş konusu ile ilgili uzmanlar ile buluşçuyu birleştirerek başvuru dosyasının hazırlanmasını sağlar ve Türk Patent ve Marka Kurumuna başvuru işlemlerini takip eder. Bu esnada muhtemel korunma yöntemleri ve ticari fırsatları konularına özel bir dikkat göstererek, buluş sahibi/sahipleri, fikrî haklar danışmanı veya Üniversite tarafından görevlendirilmiş diğer uzmanlar ile

yakından işbirliği yaparak fikrî ürünlerin kapsamlı bir değerlendirmesini yapar. Buluş sahibi/sahipleri, gerekli bilgileri vererek, toplantılara katılarak ve sonraki geliştirmeler hakkında tavsiyede bulunarak fikrî hakların korunması ve korunan fikrî ürünlerin ticari olarak kullanılması konularında yardım sağlamakla yükümlüdür.

(3) Teknoloji Transfer Ofisi, ticarileştirme stratejisinin uygulanmasından sorumludur ve taslak anlaşma veya iş planları gibi belirli teklifleri, Ticarileştirme ve Yatırım Birimi önerisiyle Hak Sahipliği Karar komisyonuna sunar. Devir/lisans anlaşması veya bir spin-off şirket kurulmasının şartları gibi ticari kararlar, Hak Sahipliği Karar Komisyonu tarafından verilir.

(4) Fikrî ürünlerinin teknik gizli bilgi (ticari sır) olarak ticarileştirilmesinin daha uygun olduğu durumlarda, Üniversite, hakların korunması için başvuramaya karar verebilir. Böyle durumlarda, buluş sahibinden/sahiplerinden fikrî ürünlerini herhangi bir şekilde kamuya açıklamaktan sakınacaklarına dair yazılı bir beyan talep edilir. Ancak bu seçenek tercih edildiğinde, Üniversite araştırmacıların yayın yapma özgürlüğünü, olası ticari kazancına zarar vermemeyi ve ayrıca kamu menfaatlerini de dikkate almakla yükümlüdür.

(5) Üniversite, başvuru ile ilgili işlemlere devam etmemeye, başvuruyu geri çekmeye ya da verilmiş veya korunan bir hakkı devam ettirmemeye karar verirse, İşbu yönergenin 7 inci maddesinin ilgili fıkra hükümleri geçerli olacaktır. Bu tür kararlar, Ticarileştirme ve Yatırım Birimi önerisiyle Hak Sahipliği Karar Komisyonu tarafından alınır.

(6) Buluşun patentlenmesi durumunda patentin ticarileşmesi işlemleri esnasında 4691 sayılı kanunun 10. Maddesi gereği 5018 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ve 4734 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

(7) Buluşun lisanslanmasından elde edilen net gelirin Üniversite ve buluşu yapan arasındaki paylaşım oranları aşağıdaki şekilde belirlenir. Bedel ve ödeme şekli, Üniversitede gerçekleştirilen buluşa ilişkin yükseköğretim kurumunun hak sahipliği talebinde bulunmasını takiben, Üniversite ile buluşu yapan arasında imzalanan sözleşme veya benzeri bir hukuk ilişkisi hükümlerince belirlenir. Buluşu yapanın birden fazla olması durumunda, buluşu yapana verilen miktarın paylaşımı buluş üzerindeki katkı payları oranında gerçekleştirilir.

a) Kümülatif gelirin 50.000 TL ve altında olması durumunda Buluşçu (lar) %70'ini, üniversite %30'unu alır.

b) Kümülatif gelir miktarının 50.001 TL ve üzeri olması durumunda Buluşçu (lar) %75'ini, üniversite %25'ini alır,

c) Toplu ve tek sefer ödemelerde birikmiş gelire ait sınır miktarları dikkate alınarak hak paylaşımı yapılır.

MADDE 11- (1) Buluştan elde edilen gelirin Üniversite hissesi ilgili Üniversite bütçesine öz gelir olarak kaydedilir ve başta bilimsel araştırmalar olmak üzere Üniversitenin ihtiyaçlarının karşılanması için kullanılır. Buluştan elde edilen gelirden Üniversiteye kalan miktarın öncelikle, araştırma geliştirme ve buluşların başvuru, tescil ve ticarileştirilmesi faaliyetlerine ilişkin yapılan harcamaların finansmanı için kullanılması esastır.

(2) TTO Üniversite dışından ve/veya Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki özel ve tüzel kişi, kurum veya kuruluşlardan Fikri Hakların korunması ile ilgili başvuru yapılması için talep geldiğinde, 2547 sayılı kanunun 58 inci maddesi gereğince işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 12 – (1) Bu yönergede, hüküm bulunmayan hallerde Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara dair yönetmelik hükümleri uygulanır.

Uygulama Hükümleri

MADDE 13 – (1) Bu yönergenin yürürlüğe girmesinden sonra Üniversiteye yapılmış buluş bildirimlerine ilişkin işlemler bu yönergenin hükümlerine göre yürütülür.

Yürürlük

MADDE 14– (1) Bu yönerge, ...ve ..... sayılı Karar ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Senatosunda kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu yönerge hükümlerini Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörü yürütür.